

Tow. Naukow. Płockiego

F2244

Bibliot. im. Zielińskich

REGULAMIN

obowiązujący

w VI-cio klasowej Szkole

MĘZKIEJ POLSKIEJ

w PŁOCKU.

P Ł O C K.

W tłoczni pod firmą „K. Miecznikowski“

1910.

REGULAMIN

obowiązujący

w VI-cio klasowej Szkole

MĘZKIEJ POLSKIEJ

w PŁOCKU.

P Ł O C K .

W tloczni pod firmą „K. Miecznikowski“

1910.

I. Charakter Szkoły.

1. Szkoła prowadzona jest w duchu katolickim. Wiara katolicka wymaga pełnienia przez jej wyznawców obowiązków religijnych. Gdy czyny człowieka winny być zgodne z jego wiarą, przeto wychowawcy zakładu mają pełnić wspomniane wyżej obowiązki. Szkoła pragnie wyrobić w swych wychowawcach głębokie przywiązanie do zasad naszej wiary świętej, ugruntowane na szczerem przekonaniu, jednocześnie rozwijać uczucia narodowe, a tym sposobem wykształcić na miłujących św. Kościół katolicki dobrych obywateli kraju.

2. Celem Zakładu jest wychowanie młodzieży na równi z jej oświatą. Z tego powodu obok oddziaływania na uczniów w Szkole stosowane być mają wszystkie środki dobrego wpływu na uczniów poza szkołą przez wytworzenie dostatecznej opieki ze strony rodziców, kierowników stancyi i całego społeczeństwa.

Ku osiągnięciu celu Szkoły. wielce pomaga założony dla jej uczniów internat obszerny.

3. W zakresie oświatowym Zakład dąży do zespolenia ścisłości dostarczanej wiedzy z jej pełnością przez odpowiednie uogólnienia. Nadto usiłuje w możliwym zakresie stosować wybitną cechę współczesnych najlepszych kierunków pedagogicznych—budzenia inicjatywy ucznia; stosuje przeto uznaną powszechnie metodę nieograniczania się do wykładu, przy którym uczeń pozostaje w roli biernego słuchacza, lecz budzenia jego myśli do współpracownictwa z nauczycielem.

4. „Szkoła wdraża młodzież do pracy i posłuszeństwa, jako czynników twórczych, bez których żadne społeczeństwo istnieć i rozwijać się normalnie nie może; uczniowie zatem niechętni do pracy lub odrzucający autorytet starszych nie będą tolerowani. Karność musi istnieć; rządy nieletnich nie będą dopuszczalne. Przytem młodzież ma prawo inicjatywy w granicach, nie naruszających zasadniczych postulatów Szkoły“ (Wojciech Górski).

5. Przełożeni Szkoły. Profesorowie, Rodzice i utrzymujący stancje, stanowią opiekę wspólną, której zadaniem jest baczyć, aby uczniowie nie zachowywali się niewłaściwie poza szkołą i domem i stosowali się do obowiązujących ich przepisów.

II. Skład i atrybucje Ciała Nauczycielskiego.

6. Ciało Nauczycielskie składa się z Dyrektora i Nauczycieli.

7. Stanowiska te mogą zajmować wyłącznie ludzie fachowi, mężczyźni, szczerzy Katolicy. Nauczycielki mogą być dopuszczone w drodze wyjątku.

8. Członkowie Ciała Nauczycielskiego w myśl pewnika, iż „szkoła nie tylko kształci, lecz i wychowuje“, dać winni rękojmię, że słowem i przykładem będą wszczepiać w wychowañców Szkoły zasady wiary i moralności katolickiej, a przez to i zdrowe pojęcie miłości ojczyzny, troskliwie baczyć przy nauczaniu na umysłowe i duchowe potrzeby każdego ucznia, oraz wyrabiać w nich poczucie obowiązku i karności.

III. Dyrektor Szkoły i jego obowiązki.

9. Dyrektor jest bezpośrednim kierownikiem Szkoły pod względem wychowawczym i naukowym w myśl § 1 niniejszego regulaminu.

10. Dyrektor wybiera z personelu nauczycielskiego gospodarzy klas, oraz delegatów do bliższego czuwania nad uczącą się młodzieżą poza Szkołą.

II. Do Dyrektora należy:

a) zawierać umowy z nauczycielami, wychowawcami, lekarzem i oficjalistami niższymi szkolnymi i onych uwalniać;

b) mieć nadzór nad wykładami i wychowaniem, oraz nad porządkiem w Szkole i wypełnieniem wszelkich przepisów szkolnych; do niego też należy czuwać, by nie było przerw w nauczaniu, w razie zaś dłuższej nad tydzień nieobecności nauczyciela, urząd: ać zastępstwo;

c) zwoływać i przewodniczyć w sesjach Rady Pedagogicznej;

d) porozumiewać się w sprawach Szkolnych z Władzami.

IV. Nauczyciele i ich obowiązki.

12. Nauczyciele winni zgodnie współpracować z Dyrektorem, jako swoim bezpośrednim zwierzchnikiem, dla osiągnięcia określonego Szkołe celu.

13. Bacząc na zasadę, że „verba docent, exempla trahunt“, Nauczyciele winni odznaczać się wiernym przestrzeganiem zasad Kościoła Katolickiego tak w Szkole, jak i po za nią, uczęszczać wraz z uczniami na uczniowskie Msze św. w Niedziele i Święta, brać udział w rekolekcjach i innych nabożeństwach kościelnych według wymagań niniejszego regulaminu.

14. Do nauczania używać Podręczników Szkolnych, wskazanych przez Radę Pedagogiczną.

15. Uczęszczać jak najregularniej na lekcye, a w razie istotnej przeszkody, w swoim czasie uprzedzić o tym Dyrektora.

16. Uczestniczyć w Sesjach Rady Pedagogicznej.

V. Skład i zadania Rady Pedagogicznej.

17. W skład Rady Pedagogicznej wchodzi: Dyrektor, Nauczyciele Szkoły i Sekretarz Rady Pedagogicznej.

18. Rada Pedagogiczna decyduje: o przyjęciu kandydatów do Szkoły, promocji uczniów z klasy do klasy; wydaje uczniom świadectwa z ukończenia kursu nauk, ocenia sprawowanie i pilność uczniów, obmyśla i organizuje wycieczki, zabawy i inne rozrywki dla uczniów.

19. Rada Pedagogiczna obmyśla projekty co do programów i podręczników szkolnych i co do zaprowadzenia różnych ulepszeń w Szkole, wreszcie co do wydalania uczniów nieodpowiednich.

20. Rada Pedagogiczna zbiera się w miarę potrzeby, w każdym razie pod koniec każdego kwartału szkolnego.

21. Do ważności uchwał Rady Pedagogicznej potrzebna jest obecność przynajmniej połowy

członków Rady w tej liczbie Dyrektora, lub jego zastępcy.

22. Uchwały Rady Pedagogicznej zapadają prosto większością głosów.

UWAGA. Ponieważ Dyrektor jest głównym i odpowiedzialnym kierownikiem uczelni — przeto ma prawo w wypadkach nadzwyczajnych dla dobra szkoły zawiesić wykonanie postanowienia Rady Pedagogicznej.

VI. Gospodarze klas.

23. Gospodarze klas mają bezpośredni nadzór nad uczniami swej klasy, bliżej się wtajemniczają w warunki ich życia, a w razie słabych postępów w nauce którego z uczniów, lub nagannego się zachowania, niezwłocznie zawiadamiają o tym jego rodziców lub opiekunów, oraz Dyrektora.

UWAGA. Obowiązki Gospodarzy, zwanych Wychowawcami, wskazuje bliżej część następną, VII, niniejszego regulaminu.

VII. Instrukcja dla Wychowawców.

24. Dla każdej klasy na początku roku Szkolnego Dyrektor naznacza Wychowawcę z spośród ciała nauczycielskiego dla bezpośredniego

kierownictwa powierzonej mu klasy pod względem nauczania i wychowania młodzieży.

25. Dla spełnienia swego zadania, wychowawcy powinni jaknajbliżej poznać powierzoną sobie młodzież, uzdolnienia jej, skłonności i potrzeby.

26. W zakresie nauczania Wychowawcy czuwają nad pilnością i postępami uczniów swych klas i dostarczają o tym informacji opiece domowej przez wciąganie raz na tydzień do dzienników uczniowskich stopni i adnotacji, wypisanych przez nauczających w dziennikach klasowych.

27. Wychowawca na Sesyjach kwartalnych Rady Pedagogicznej daje sprawozdanie o postępach i sprawowaniu się uczniów w jego klasie.

28. Poszczególni nauczyciele wszelkie zarządzenia, dotyczące całej klasy uskuteczniają przez pośrednictwo Wychowawcy odpowiedniej klasy.

29. Uczniowie w potrzebach całej klasy mają też zwracać się do pośrednictwa i pomocy klasowego Wychowawcy.

30. W zakresie kierownika moralnością i prawowaniem się uczniów Wychowawca czuwać ma nad swoją klasą w ciągu całego dnia szkolnego t. j. przychodzić do klasy na kilka minut

przed pierwszą lekcją, przebywać w niej podczas małych i dużych pauz, oraz być obecnym przy opuszczaniu przez uczniów szkoły, po skończonych lekcjach.

31. Dla dozoru nad porządkiem w czasie dużej pauzy, Wychowawcy spełniają dyżur kolejno po 2-ch na dzień. Dyżurni Wychowawcy przebywają wśród uczniów, pozostających w gmachu szkolnym i na podwórzu podczas dużej pauzy, oraz dopilnują, by uczniowie w czasie właściwym zajęli swe miejsce w klasach przed rozpoczęciem lekcji.

32. Wychowawca, obcując stale i zbliżając się do swych klasami, badając ich nastrój, reagując serdecznie na wszelkie objawy życia swych wychowanków, pozyska ich zaufanie i pokieruje należyte ich sprawowaniem się, prostując wszelkie zбочzenie i zapobiegając nierozsądnym zamiarom całej klasy, lub hamując zbyt wybujałe temperamenty poszczególnych jednostek.

33. Dla pomyślnego pokierowania tworzących się przekonań swych wychowanków, wychowawca doradza wybór książek do czytania, porozumiewając się w tym względzie z nauczycielami odpowiednich specjalności i rozciąga kontrolę nad stopniem osiągniętego z czytania poziomu.

34. Wychowawca wyteżga usiłowania ku temu, by w klasie nie grasowała przewaga zuchwał-

szych, a na niższym poziomie etycznym stojących kolegów; biorąc w obronę jednostki o delikatniejszym poczuciu moralnym, lecz biernego usposobienia; postara się osiągnąć przewagę w klasie kolegów więcej etycznie wyrobionych i ująć w należyte karby mniej wychowanych a narzucających się klasie menerów.

Szczególniej wychowawcy winni wdrażać w uczniów, iż każdy z nich dbać zawsze obowiązany o dobre imię i honor uczelni, a lenistwem i zachowaniem się ujemnym w szkole czy po za szkołą tego imienia dobrego uczelni nie kalać.

35. Wychowawca naznacza uczniów dyżurnych.

36. W zakresie wychowania fizycznego do Wychowawcy należy czuwanie nad stanem zdrowia swych uczniów. O uczniach, którzy nieobecni są w Szkole z powodu choroby, melduje lekarzowi szkolnemu. Wychowawca dba o utrzymanie czystości w klasie i zarządza przewietrzanie klas na każdej zmianie, a szczególnie na dużej pauzie. Rozciąga także nadzór nad tym, by uczniowie przyjmowali udział w ćwiczeniach fizycznych, a podczas zabaw na pauzach, by nie dopuszczali się swawoli, zagrażającej zdrowiu, lub moralności.

UWAGA. Pożądanem jest, iżby na pauzach miał nadzór nad uczniami specjalny ad hoc wychowawca, dając przez to profesorom możliwość chwili wytchnienia między godzinami wykładowymi.

37. W razie, gdy poważne przyczyny zmuszają Wychowawcę do nieobecności w Szkole, tenże zawczasu obmyśla w porozumieniu ze zwierzchnością szkolną zastępstwo i uprzedza o tym odpowiednie klasy.

VIII. Nauczyciele - delegaci.

38. Nauczyciele-delegaci do bliższego czuwania nad uczniami poza Szkołą i gospodarze klas obowiązani są zwiedzać stancje uczniów przynajmniej raz na kwartał i zdawać z tego relację na Sesyach Rady Pedagogicznej, mieć bacność nad zachowaniem się młodzieży na ulicach, czuwać by młodzież nie przekraczała przepisów, zabraniających nawiedzanie miejsc zakazanych i nie uczęszczała bez zezwolenia Władzy Szkolnej do teatru i innych miejsc publicznych.

IX. Przyjmowanie nowych uczniów do Szkoły.

39. Przyjmowanie uczniów do egzaminów dokonywać się ma dwa razy rocznie, pod koniec

i na początku roku szkolnego, t. j. od 20 Maja do 20 Czerwca i od 25 do 28 Sierpnia.

40. Rodzice, pragnący umieścić syna w Szkole, winni podać prośbę na blankiecie, który wydaje kancelarja Szkoły bezpłatnie i dołączyć 1) metrykę urodzenia; 2) świadectwo szczepienia ospy, oraz 3) świadectwo szkolne, jeżeli uczeń przechodzi z innej Szkoły średniej. W tym ostatnim wypadku rada pedagogiczna decyduje o przyjęciu bez egzaminu lub z egzaminem próbnym. 4) O ile kandydat nie uczęszczał do Szkoły średniej, podlega egzaminowi ze wszystkich przedmiotów, zależnie od obranej klasy, według decyzji rady pedagogicznej.

41. Egzamina dla nowowstępujących pod koniec roku szkolnego odbywają się w poniedziałki, wtorki i środy (z wyjątkiem dni świątecznych) od godz. 5 po południu; po wakacjach zaś od godz. 10-ej rano. Poza wskazanymi terminami nowi kandydaci mogą być przyjmowani do egzaminów tylko w drodze wyjątkowej.

42. Jeżeli nowy kandydat nie wykaże należytych postępów w jakimś przedmiocie, przed wakacjami, może składać egzamin powtórnie po wakacjach ze wszystkich przedmiotów albo z niektórych.

43. Pożądanem jest składanie egzaminów przed wakacjami, aby uczeń rozpoczynał pracę

wzmocniony fizycznie, umieszczony na odpowiedniej stancyi, zaopatrzony w pomoce naukowe i inne konieczne przedmioty.

44. Opuścić Szkołę i wycofać złożone do wody może uczeń, o ile nie jest wydalony, po wniesieniu odpowiedniego podania przez rodziców lub opiekunów.

X. Formowanie listy uczniów.

45. Dla bardzo ważnych względów zachowania porządku i należytego prowadzenia Szkoły pożądanym jest coroczny zapis uczniów nie tylko nowowstępujących, ale i uczęszczających już do Szkoły.

46. Zapis dokonywany jest za pośrednictwem specjalnych deklaracji, zawierających pełne zobowiązania względem Szkoły i podpisanych przez rodziców lub opiekunów ucznia, na blankiecie, który dawni uczniowie otrzymają wraz z cenzurą, nowi zaś po zdecydowaniu ich przyjęcia.

47. Ustne a nawet listowne zawiadomienia, że uczeń będzie uczęszczał do Szkoły, nie jest przyjmowane przez Zarząd Zakładu.

48. Rzeczone deklaracje mają być nadesłane do kancelarji Szkoły nie później jak przed 20 Sierpnia. Uczniowie, którzy nie nadeszłą tej deklaracji w czasie wskazanym, uważani są za

opuszczających Szkołę. Nowi uczniowie, egzaminowani przed wakacjami, na mocy tych deklaracji nabywają pierwszeństwo przed tymi, którzy składają egzamina po wakacjach i którzy mogą być przyjęci do Szkoły, o ile pozostają wolne miejsca.

49. Na podstawie otrzymanych deklaracji Zarząd Szkoły formuje w oddzielnej księdze spis uczniów każdej klasy i zamyka takowy w dniu 23 Sierpnia. W księdze tej ma być odnotowany dokładny adres mieszkania ucznia w Plocku.

XI. Oplata Szkolna.

50. Oplata szkolna wynosi rocznie:	
w klasie podwstępnej	30 rb.
„ wstępnej	40 rb.
„ pierwszej	70 rb.
„ drugiej i trzeciej	80 rb.
„ czwartej	100 rb.
„ piątej	120 rb.
„ szóstej	120 rb.

51. Wpis powyższy uiszczanym być winien półrocznie z góry, przed 1 Października za pierwsze półrocze i przed 1 Lutego za drugie półrocze.

52. Pobrane opłaty wpisywane są do Głównej księgi kasowej i do kwitaryusza; kupon kwitu

ma być natychmiast wydany (lub wysłany pocztą) składającemu opłatę.

53. Względ dłuższej choroby ucznia i spowodowanej przez to przerwy w uczęszczaniu do Szkoły, albo też usunięcie ucznia ze Szkoły w ciągu półrocza, nie zwalnia od opłacenia wpisu za całe półrocze. Podobnie wpis nie bywa zwracany choćby uczeń wkrótce po rozpoczęciu półrocza ze Szkoły ustąpił.

54. Ulgowe opłaty ustanowione będą dla uczniów wzorowych i niezamożnych na mocy decyzji Rady Pedagogicznej, o ile środki utrzymania Szkoły pozwolą na utworzenie specjalnego w tym celu funduszu.

XII. Obowiązki religijne.

55. Rok szkolny rozpoczyna się i kończy Mszą świętą, w której uczestniczą wszyscy uczniowie, jak to zaznaczono w odpowiednim dziale o początku i końcu roku szkolnego. W tym celu uczniowie zgromadzają się w Szkole i udają się wspólnie do Kościoła.

56. W niedziele i święta eksterni i internisci przychodzą rano do Szkoły o godzinie 8 $\frac{1}{2}$, aby wspólnie z przełożonymi udać się parami do kościoła na Mszę świętą.

57. W kościele uczniowie zajmują miejsca, przeznaczone dla każdej klasy i uczestniczyć będą w nabożeństwie według wskazówek ks. Prefekta. Nieobecność w kościele ma być usprawiedliwiona podobnie, jak nieobecność w klasie na lekcjach.

58. Corocznie, według wskazówek Władzy duchownej, w porozumieniu z Władzą szkolną (co do wyboru czasu i miejsca), odbywają się rekolekcje duchowne dla odbycia Spowiedzi świętej z należytem przygotowaniem i przyjęcia pobożnie Ciała i Krwi Pańskiej. W rekolekcjach i w przyjmowaniu Komunii świętej uczestniczą wszyscy bez wyjątku uczniowie.

59. Podczas rekolekcji ks. Prefekt odczytuje w obranym przez się czasie regulamin Szkoły, w tych częściach, które dotyczą sprawowania się uczniów,—i tłumaczy poszczególne punkta.

60. Szkoła zachęca wszystkich uczniów do częstszego niż raz na rok przyjmowania Sakramentów św. i stara się im dostarczyć pod tym względem odpowiednie ułatwienia, stosownie do wskazań Władzy duchownej.

61. Wszyscy uczniowie pod kierunkiem przełożonych Szkoły biorą udział w publicznych nabożeństwach wielkich uroczystości kościelnych, jak np. w procesji Bożego Ciała, w ceremoniach popielcowych.

62. Interniści stosują się pod względem prywatnych nabożeństw do regulaminów specjalnych, obowiązujących w internacie. Wszyscy obowiązani są w mieszkaniach swoich mówić codziennie pacierz rano i wieczorem, zachowywać posty; ze strony właścicieli stancyi ma być im co do tego udzielona pomoc i opieka.

63. Uczniowie starać się mają zachować chwalebny zwyczaj wstąpienia do kościoła na krótką modlitwę rano przed lekcjami.

64. Lekcje rozpoczynają się i kończą modlitwą, którą odmawiają uczniowie, klęcząc, po cichu, podczas gdy uczeń dyżurny odmawia ją głośno.

XIII. Rok Szkolny.

65. Dnia 31 Sierpnia (1 Września, gdy 31 niedziela) rozpoczyna się rok Szkolny Mszą św. o godzinie 9-ej rano; o godz. 10-ej tego samego dnia uczniowie zgromadzają się w Szkole dla wysłuchania informacji ze strony Zarządu Szkolnego.

66. Msza św. na zakończenie roku Szkolnego odbywa się w dniu 20 Czerwca (ewentualnie 19 Czerwca, jeżeli na 20 wypada niedziela lub święto), o godz. 9-ej rano poczem odbywa się w Szkole o godz. 10-ej akt uroczysty zamknięcia roku Szkolnego i rozdanie cenzur.

67. W czasie zajęć Szkolnych uczeń nie ma prawa wyjeżdżać z Płocka bez zezwolenia Zwierzchności Szkolnej.

68. Na Święta Bożego Narodzenia uczniowie uwalniani są 21 Grudnia po lekcjach—w południe o godzinie 12 (20-go, jeżeli w dn. 21 wypada niedziela). Początek drugiego półrocza 8-go Stycznia (9-go, jeżeli 8 wypada w niedzielę). Na Św. Wielkiej Nocy, n. st., uczniowie uwalniani są od soboty (po lekcjach—do 12 godziny w południe) przed Palmową Niedzielą—aż do poniedziałku po Niedzieli Przewodniej włącznie.

69. Lekcje rozpoczynają się o godzinie 9-ej rano.

70. Rada Pedagogiczna, według swego uznania, może na miesiące: Kwiecień, Maj i Czerwiec ustalić początek lekcji o godzinie 8-ej rano.

Po południu lekcje kończyć się winny nie później, jak o godzinie 3-ej.

71. Rada Pedagogiczna obmyśla i zastępuje w praktyce wspólne wycieczki uczniów pod kierunkiem przełożonych w miesiącach wiosennych dla gier i zabaw na świeżem powietrzu, od 6 do 8 wieczorem, choćby codziennie,—aby tym sposobem ułatwić młodzieży urobienie towarzyskie i dostarczyć odpowiednie rozrywki, chroniąc od bezcelowych spacerów po ulicach miasta w tłumie i w kurzu.

72. Rok Szkolny dzieli się na cztery kwartały. Uczniowie otrzymują cenzury: za pierwszy kwartał w tydzień po zamknięciu kwartału, t. j. 7 Listopada; za kwartał drugi—dnia 21 Grudnia (względnie 20), o g. 3 po południu w Kancelaryi Szkoły (klasy: 5, 4, 3), a o godz. 4 po południu (klasy: 2, 1 i wstępne). Kwartał trzeci kończy się w sobotę przed Niedzielą Palmową. Rozdanie cenzur dokonywa się w tymże dniu, sposobem podanym wyżej.

73. Otrzymane w ciągu tygodnia stopnie z odpowiedzi lub z wypracowań piśmiennych wpisuje Wychowawca w sobotę (lub w piątek, jeżeli w sobotę święto) po lekcjach do dzienniczków uczniowskich i zwraca je uczniom w najbliższym dniu lekcji. Co tydzień dziennik uczniowski powinien być podpisany przez rodziców lub opiekunów ucznia (ewentualnie przez przełożoną stancję uczniowskiej).

74. Szkoła wprowadza klasyfikacje uczniów ze względu na zrobione przez nich postępy w naukach. Wzorowi uczniowie zaliczani są do kategorii: *bardzo dobrze* przygotowanych do słuchania lekcji w klasie następnej i otrzymują nagrodę; *dobrze* przygotowani otrzymują pochwałę.

75. Przy dwóch dwójkach najwyższej uczeń składa egzamin poprawkowy po wakacjach.

76. Przed końcem półroczna w przeciągu ostatnich 2-ech tygodni mają być odbywane re-petycje.

XIV. Egzamina przejściowe.

77. Uczniowie, którzy posiadają stopnie zasługujące na nagrodę pierwszą lub drugą—promowani są bez żadnych egzaminów.

78. Co do innych uczniów Rada Pedagogiczna ustali wykaz przedmiotów, z których mają być odbywane egzamina.

79. Abiturienti (kończący Szkołę) składają egzamina ze wszystkich przedmiotów.

80. Egzaminy trwają nie dłużej nad miesiąc; rozpoczynają się 20 Maja i kończą się 20 Czerwca.

81. Plan egzaminów ułożony w połowie Maja i przyjęty przez Radę Pedagogiczną, ma być podany uczniom do wiadomości przez wystawienie w korytarzu Szkoły.

82. Dyrektor wyznacza asystentów na egzamina.

83. Prócz nauczyciela właściwego przedmiotu w egzaminach bierze udział Dyrektor lub jego zastępca i jeden z profesorów.

84. Słuchanie ucznia podczas egzaminu winno trwać nie dłużej nad 10 minut. Biorąc pod

uwagę ogólne zmęczenie uczniów pracą całoroczną, ich wyteżoną pracę podczas egzaminów, Szkoła unika przy słuchaniu uczniów form niezwykłych, podnoszących napięcie nerwowe młodzieży. Uczniowie czuć to będą, że egzaminujący ma na celu dobro umysłowe ucznia; dalekim zaś jest w tej ważnej funkcji od najłżejszych pozorów osobistych uprzedzeń.

85. Po skończeniu egzaminu stopień wystawiany jest przez głosowanie, większością głosów.

86. Dla oceny danych promocji ucznia bierze się przeciętną cyfrę stopnia rocznego i otrzymanego podczas egzaminu.

87. Gdy stopień wpisany został do Głównej księgi, nie może być poprawiany przez nauczyciela bez zgody Rady Pedagogicznej.

88. Gospodarzem podczas egzaminu jest Dyrektor lub jego zastępca: on wskazuje czas, sposób egzaminu; jego rozkaz jest bezapelacyjny.

89. Podczas egzaminu uczniowie przedstawiają Komisji egzaminacyjnej swe prace piśmienne.

XVI. Zachowanie się ucznia w Szkole.

90. Aby nie wywoływać szkodliwego dla zdrowia kurzu, uczniowie przed lekcją unikają

biegania po klasie, popychania się na sprzęty, co grozi kalectwem.

91. Na pierwsze uderzenie dzwonka uczniowie zajmują swe miejsca w ławkach i przygotowują kajety i książki.

92. Z chwilą drugiego dzwonka zaprzestają głośnych rozmów i oczekują przybycia Profesora.

93. Gdy profesor wchodzi do klasy lub ją opuszcza, wszyscy wstają. Podobnie zachować się winni, gdy do klasy przybywa ktoś z Przelozonych lub Wizytator Szkoły.

94. Spóźnianie się na lekcye jest wzbronione. Uczeń spóźniający się nie ma prawa usiąść w ławce dopóki nie uzyska zezwolenia nauczyciela.

95. Podczas lekcji uczniowie mają zachować się wzorowo, z uwagą słuchać wykładu Profesora lub wydawanej przez kolegów lekcji. Zaniechać przeto należy rozmów, śmiechu, szepotów, potrawań kolegów, niestosownych uwag, skarg wszelkich psot i figłów.

96. Zapytań bez upoważnienia Profesora czynić nie należy. Podobnie bez zezwolenia ze strony Profesora nie należy wychodzić z klasy.

97. Po skończonej lekcji uczniowie mają zachować zupełny spokój i powagę aż do wyjścia nauczyciela z klasy.

98. Podczas pauz uczniowie wychodzą na korytarze lub podwórze szkolne dla użycia wypoczynku i ruchu. Zabawy jednak nie powinny zamieniać się w nieobyczajną swawolę. Wzbronione są zabawy i gry, mogące przynieść komukolwiek szkodę moralną lub materialną, albo grozić kalectwem.

99. Uczniowie wszyscy dbać mają o zachowanie czystości w klasie; nie powinni przetrzucać na podłogę papierów i innych śmieci, nie niszczyć ławek ani nie brudzą ścian. W żadnym razie granie w piłkę w klasie lub urządzenie innych zabaw, któreby powodowały niszczenie pomieszczeń lub przedmiotów szkolnych, nie będzie tolerowane.

100. Uczniowie wiedzieć powinni, że plucie na podłogę nie tylko wstrętne jest co do samego porządku, ale jest niebezpieczne dla zdrowia współtowarzyszów.

101. Uczniowie płacą za wszelkie wyrządzone szkody; w razie niewykrycia sprawcy odszkodowanie płaci klasa.

102. Nie należy przynosić do Szkoły żadnych rzeczy, nie mających związku z nauką szkolną. Nie wolno wywieszać żadnych ogłoszeń bez pozwolenia zwierzchności szkolnej.

103. W klasach szkolnych poza lekcjami

uczniowie nie mogą odbywać żadnych zebrań koleżeńskich bez zezwolenia Zarządu Szkoły.

104. W klasach uczniowie kolejno tygodniowo spełniają dyżury. Dyżurny uczeń obowiązany jest

- a) przewietrzyć klasę podczas pauzy;
- b) starać się aby stół czy katedra profesora były oczyszczone z kurzu;
- c) uważać ma, aby na stole Profesora znajdowały się atrament i pióro;
- d) ma oczyścić tablicę z kredy; przygotować kredę i gąbkę zmoczoną;
- e) czuwa, aby koledzy nie zaśmiecali klasy;
- f) przed i po lekcji w obecności Profesora odmówić głośnie modlitwę.

105. Wszyscy uczniowie posiadać powinni starannie utrzymywane dzienniki, notować w nich zadaną lekcję. W Sobotę (w Piątek, jeżeli w Sobotę święto) wszystkie dzienniki przegląda Wychowawca i wpisuje stopnie.

106. Podczas wielkiej pauzy (w południe) wolno jest uczniom udać się do domu.

107. Względem kolegów uczeń obowiązany jest zachować miłość i zgodę. Lekceważenie innych, dokuczanie, brutalne ośmieszanie wad kolegów zdradza wielki brak miłości chrześcijańskiej i urobienia towarzyskiego.

108. W stosunku do starszych uczniów obok miłości i poszanowania winien być szczerym

i prawdopodobnym. W razie przewinienia powinien mieć odwagę przyznania się do swego czynu, aby nie dać powodu podejrzenia kogokolwiek z kolegów.

XVI. Nieobecność uczniów w klasie; choroby zaraźliwe.

109. Rodzice i utrzymujący stancye, w imię dobra uczącej się młodzieży, obowiązani są:

a) zawiadomić niezwłocznie (przed g. 12-tą tego samego dnia) Zarząd Szkoły o przyczynie nieobecności ucznia w klasie lub spóźnienia się na lekcye;

110. b) Zaopatrzyć ucznia w świadectwo usprawiedliwiające niebytność w Szkole, a to niezależnie od zawiadomienia pod lit. a, jeżeli nieobecność trwała więcej, aniżeli jeden dzień.

111. c) Jeżeli choroba przeciągnie się dłużej nad dni pięć, zawiadomić powtórnie Zarząd Szkoły z wyszczególnieniem rodzaju choroby.

112. d) Gdy choroba ucznia była zaraźliwą, przedstawić świadectwo lekarza, iż powrót ucznia do klasy nie grozi przeniesieniem zarazy na innych uczniów.

113. W razie zapadnięcia na chorobę zaraźliwą nie ucznia, lecz innej osoby, w tym samym lokalu zamieszkałej, zawiadomić o tem Zarząd

Szkoły i zatrzymać ucznia w domu, dopóki lekarz, wydelegowany przez Szkołę lub lekarz domowy nie zdecyduje, czy oddzielenie chorego jest zadawalające i czy uczeń może uczęszczać do Szkoły bez obawy przeniesienia zarazy.

114. Powyższe prawidło stosuje się do stancyi o tyle, że po zapadnięciu jednego ucznia na chorobę zaraźliwą powinien być wezwany natychmiast lekarz Szkolny, który zarządzi odpowiednie środki ostrożności.

115. Szkoła pragnie wykorzeńić tkwiącą w naszym społeczeństwie ujemną cechę spóźniania się i nieuznawania terminów; z tego powodu surowo karać będzie takie uchybienia w uczniach, o ile im ulegać będą, i wzywa rodziców oraz przełożonych stancyi, w imię dobra kraju naszego, do współdziałania z Władzą Szkolną w zaszczepianiu w młodzieży ścisłości spełniania przez nią wszystkich obowiązków.

XVII. Zachowanie się ucznia poza Szkołą.

116. Uczniowie wychodzą na miasto nie inaczej jak w uniformie, wskazanym przez Władzę Szkolną, a mianowicie noszą: czapkę, bluzę czarną z wypustkami zielonemi i spodnie koloru ciemnego. W czasie zimowym zwierzchnie ubranie stanowi: szynel czarny z zielonemi wypustkami. Po usunięciu lub wystąpieniu ucznia ze szkoły

używanie uniformu jest wzbronione. Uczniowie dbają o czystość ubrania, rąk, unikając wszakże nieliczącej z ich charakterem pretensjonalności w ubiorze, noszenia lasek, płaszczów modnych. Włosy noszą krótko przystryżone.

117. Palenie papierosów zawsze dla młodzieńca szkodliwe, na ulicy, w Szkole i w innych miejscach publicznych, byłoby ważnem uchybieniem przeciwko obowiązującej ucznia skromności.

118. Na ulicach i placach publicznych uczniowie zachować się mają poważnie; nie biegać, unikać hałaśliwych rozmów i śmiechów. Przełożonym i Profesorom Szkoły oddawać ukłon przy spotkaniu; grzeczność zachować względem przechodniów i starszym zawsze miejsca ustępować.

119. Spacer codzienny ucznia nie powinien trwać dłużej nad dwie godziny.

120. Do domu wracać winien w lecie nie później jak o g. 9-ej, w zimie zaś o 8-ej.

121. Na przedstawienia teatralne, koncerty, odczyty i zabawy publiczne w ogrodach, bez pozwolenia Władzy Szkolnej uczniowie nie chodzą.

122. Kinematograficzne przedstawienia mogą bardzo ujemny wpływ wywierać, przeto tylko rzeczy pouczające, obrane przez Przełożonych Szkoły mogą być dla uczniów przygotowywane.

123. Wobec częstych nieszczęśliwych wypadków na Wiśle, kąpiel w miejscach odkrytych i pływanie na łodziach bez opieki osób starszych stanowczo są wzbronione. Przełożeni stancyi odpowiedzialni za uczniów pod tym względem, czuwać będą nad ścisłem wypełnianiem tego punktu.

124. Nawiedzanie cukierni, restauracyi i innych miejsc nieodpowiednich bez opieki rodzicielskiej wzbrania się pod karą natychmiastowego wydalenia ze szkoły.

125. Każdy uczeń obowiązany jest mieć przy sobie świadectwo szkolne z drukowanemi przepisami, które obowiązany jest, na żądanie, okazać Przełożonemu Szkoły, Profesorowi lub członkowi opieki rodzicielskiej.

XVIII. Opieka poza Szkołą. Stancye.

126. Uczniowie Szkoły, jako nieletni, nie mogą poza Szkołą pozostawać bez odpowiedniej opieki domowej; uczniowie przeto, których rodzice lub opiekunowie nie mieszkają w Płocku, nie mogą mieszkać w dowolnie obranych domach, nieodpowiedzialnych wobec Zarządu Szkoły.

127. Rodzice lub opiekunowie, przed umieszczeniem ucznia na stancyi porozumieją się pod

tym względem z Dyrektorem Szkoły. Zarząd Szkoły nie będzie krępował rodziców w wyborze stancyi o tyle, o ile dana stancya przyjmie zobowiązanie rozciągnięcia należytej opieki nad uczniem poza lekcyami. Takie porozumienie jest wymagane także przy zmianie stancyi w ciągu roku szkolnego.

128. Mieszkanie bez żadnej opieki, lub na stancyi, nieupoważnionej do trzymania uczniów przez Zarząd Szkoły, jest niedozwolone i pociągałoby za sobą wydalenie ucznia ze Szkoły.

129. Po powrocie ze Szkoły i krótkim odpoczynku—uczeń nadewszystko zajmuje się starannem przygotowaniem lekcyi na dzień następny. Spacer odbywa już po opracowaniu znacznej części lekcyi.

130. Dyrektor, Inspektor Szkoły, Wychowawcy i nauczyciele delegaci wizytują często stancye uczniowskie i zwracają uwagę na porządek, pracowitość i sprawowanie się ucznia. Zanotowane uwagi są przedstawiane Radzie Pedagogicznej.

UWAGA. Dla należytej opieki nad uczniami istnieje przy szkole obszerny internat, uwzględniający niezbędne warunki moralne i higieniczne.

XIX. Korepetycye.

131. Uczniowie, życzący udzielać innym korepetycyi, winni oznajmić o tem Dyrektorowi Szkoły, który, w miarę zapotrzebowań zarekomenduje najodpowiedniejszych, mając na względzie przygotowanie naukowe kandydata na korepetytora, miejsce jego zamieszkania i warunki umowy z uczniem. (W. Górski).

132. Uczniowie, pragnący pobierać korepetycyę, winni zwracać się z odpowiednim żądaniem do Dyrektora, który im wskaże najodpowiedniejszych kandydatów.

XX. Opieka lekarska.

133. Lekarz Szkolny udziela swej pomocy na każde wezwanie ucznia lub Władzy Szkolnej. Za wizytę lekarz w mieszkaniu ucznia pobiera opłatę 50 kop. Za przyjęcie ucznia u siebie dla porady lekarskiej pobiera 30 kop.

134. Lekarz Szkolny bezpłatnie bada stan zdrowia wszystkich uczniów bez wyjątku conajmniej dwa razy rocznie.

135. Lekarz Szkolny ma prawo i obowiązek odwiedzić większe stancye, aby je zbadać pod względem warunków higienicznych. Uwagi swo-

je przedstawia Władzom Szkolnym, które bezwzględnie winny wprowadzić jego żądania w życie.

136. Dwa razy rocznie, w czasie obranym przez Władzę Szkolną ma być dokonane badanie dentystyczne uczniów, na koszt Zakładu. Specyalne jednak leczenie, wskazane przez dentystę, dokonywa się na koszt pacyenta.

137. Wszyscy uczniowie przynajmniej raz na miesiąc powinni używać kąpeli. Władze Szkolne starać się mają wybierać dzień kąpeli, naznaczać miejsce, omówić ogólną cenę, oraz wybrać z pośród Wychowawców opiekuna, który uczniom towarzyszyć będzie podczas kąpeli. Koszta kąpeli ponoszą uczniowie.

XXI. Czytelnia.

138. Uczniowie mogą brać książki do czytania z Czytelni Towarzystwa Bibliotek Parafialnych (ulica Warszawska, d. p. Górnickiego).

139. Wybór książek dokonywany być winien starannie. W tym celu radą służyć będą Wychowawcy, Profesorowie, oraz kierownicy Czytelni.

140. Stanowczo wzbronione jest czytanie książek znanych jako złe i szkodliwe, pism wrogich religii i moralności.

XXII. Środki poprawcze Szkolne.

141. Pierwszym stopniem kary, stanowiącej przez Radę Pedagogiczną za *uchybieńia dosyć ważne* — jest oficjalne napomnienie przez Wychowawcę na osobności, z zapisaniem do dziennika. Ta adnotacya nie wpływa na obniżenie stopnia ze sprawowania.

142. Wyższym stopniem jest admonicya przez Inspektora wobec innych przełożonych Szkoły i z obniżeniem stopnia ze sprawowania. Jednocześnie w tym wypadku Zarząd Szkolny powiadamia rodziców o wykroczeniach ucznia.

143. Ostatnim środkiem poprawczym jest publicznie udzielona przez Inspektora Szkoły admonicya wobec klasy. Jest to zapowiedź wydalenia, jeżeliby uczeń był niepoprawnym.

144. Uchybieńia mniejszej wagi karane są zostawieniem w klasie, poza lekcjami, nie dłużej nad 2 godziny, przyczem pobyt ten w klasie ma być poświęcony pracy umysłowej, dokonywanej pod kierunkiem jednego z nauczycieli.

145. Kara wydalenia, stosowana tylko wówczas, gdy znikła nadzieja poprawy ucznia, stanowiąca być winna przez Radę Pedagogiczną,

nadto w wykroczeniach, przewidzianych przez niniejszą ustawę; w tym ostatnim wypadku Dyrektor przed sesją Rady Pedagogicznej wzywa ucznia, aby podał w ciągu dnia jednego swe tłumaczenie na piśmie — i to przedstawia podczas sesji.

F.2244